Lieta Nr. C29219720
Lietas arhīva Nr. C – 0589 – 21/22

ECLI:LV:RLPT:2021:0818.C29219720.5.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2021.gada 18.augustā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
tiesnese I.Rubina
rakstveida procesā izskatīja civillietu apdrošināšanas akciju sabiedrības (turpmāk – AAS) "BALTA" vienkāršotās procedūras prasībā par naudas piedziņu pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) "/nosaukums/".

Aprakstošā daļa

AAS "BALTA" 2019.gada 23.decembrī, ar papildinājumiem 2020.gada 30.janvārī, cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā vienkāršotās procedūras prasību par naudas piedziņu pret SIA "/nosaukums/", lūdzot piedzīt no atbildētājas zaudējumus 408,88 EUR, ko veido izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība 305,58 EUR un fiksētā administrēšanas maksa 103,30 EUR, kā arī piedzīt likumiskos nokavējuma procentus 24,86 EUR, samaksāto valsts nodevu 70 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 EUR un noteikt prasītājas tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos nokavējuma procentus 6% gadā no pamatparāda summas līdz sprieduma izpildei.

Prasības pieteikumā norādīts, ka starp prasītāju un /pers. C/ tika noslēgts apdrošināšanas līgums un izsniegta ģimenes apdrošināšanas polise Nr. 522199001, uz kuras pamata bija apdrošināts dzīvoklis /adrese/, (turpmāk tekstā – dzīvoklis). Polises darbības termiņš bija no 2015.gada 5.decembra līdz 2016.gada 4.decembrim. Polises darbības laikā dzīvoklis bija appludināts, par ko namu pārvaldnieks ar tehnisko uzraugu sastādīja aktu Nr. 4 norādot, ka bēniņu pārsegumā ir mitrums.

Prasītāja apsekoja salieto dzīvokli, eksperts sastādīja attiecīgo tāmi, aprēķināja tiešus remonta izdevumus 445,38 EUR, un atskaitot ar polisi noteikto pašrisku 70 EUR, prasītāja izmaksāja apdrošināšanas atlīdzību 305,58 EUR.

Atbildētāja nevēlas labprātīgi atlīdzināt zaudējumus, atsaucoties uz izmaksu lietā esošo bojāta īpašuma apskates aktu, kurā no dzīvokļa īpašnieka vārdiem ir pierakstīts, ka noplūde notika no atrautas jumta lūkas. Uzskata, ka šādi iebildumi nav pamatoti, dzīvokļa īpašnieks nav speciālists un nosauca noplūdes cēloni kā pieņēmumu. Lietā atrodas atbildētājas sastādītais akts, kurā norādīts noplūdes cēlonis - no pārsegumiem bēniņos, proti, no kopīpašuma, kura uzturēšana ir uzticēta atbildētājai.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" Nr.907, kas bija spēkā uz avārijas dienu, atbildētājai bija pienākums vienu reizi mēnesī apsekot visas pārvaldāmas mājas inženierkomunikācijas, kas acīmredzot nebija darīts. Vienlaicīgi, atbildētājai bija pienākums ne tikai apsekot komunikācijas, bet arī veikt kārtējo remontu un nepieļaut avārijas situāciju, kas var apdraudēt personu dzīvību, veselību vai īpašumu.

Izmaksu lietā nav gūti pierādījumi tam, ka atbildētāja ir veikusi Ministru kabineta noteikumos Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" 17., 17.15., 19.puntā, Ministru kabineta noteikumos Nr.408 "Dzīvojamas mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" 21., 21.1., 21.2., 21.3., 15., 15.1., 15.2.puntā noteiktās darbības, kaut arī pati konstatējusi, ka komunikācijas ir nolietotas un var apdraudēt personu dzīvību, veselību vai īpašumu. Rezultātā, atbildētājas bezdarbības dēļ bija nodarīts zaudējums apdrošinātajam īpašumam.

Ievērojot to, ka ūdens noplūdes cēlonis atradās komunikāciju posmā, kas ietilpst kopīpašuma daļā, atbildētāja kā dzīvojamās mājas pārvaldnieks noplūdes brīdī bija atbildīga par šo komunikāciju uzturēšanu, kā arī par to bojājumu rezultātā nodarītiem zaudējumiem. Savukārt pienākums rūpēties par komunikāciju uzturēšanu ietver sevī ne tikai pienākumu novērst komunikāciju bojājumus to rašanās gadījumā, bet arī regulāri pārbaudīt komunikāciju stāvokli, savlaicīgi veikt to nomaiņu vai labošanu piesardzības apsvērumu dēļ, gādājot, lai komunikācijas pastāvīgi būtu tādā tehniskā stāvoklī, lai pēc iespējas samazinātu avārijas situāciju risku un no tā izrietošus bojājumus.

Atbildētājai ar likumu ir noteikts pienākums rūpēties par komunikāciju, tai skaitā komunikāciju tehnisko stāvokli. Pats ūdensvada bojājuma fakts dod pamatu atzīt, ka atbildētājas pārvaldībā esošās komunikācijas nebija pienācīgā kārtībā, ja bija iespējama avārijas situācijas rašanās. Prasītāja uzskata, ka komunikāciju bojājums, kas rada ievērojamu ūdens noplūdi, nav atzīstams ne par nejaušu notikumu, ne nepārvaramu varu, kas dotu pamatu kvalificēt radītos zaudējumus kā nejaušus saskaņā ar Civillikuma 1773. pantu un 1775. pantu.

Atbildētāja nav sniegusi pierādījumus tam, ka dzīvoklī, kurā notika avārija, bija nelikumīgi veikta komunikāciju aizbūvēšana, kā arī nav sniegusi pierādījumus tam, ka kaut vienu reizi ir pieprasījusi dzīvokļu īpašniekus nodrošināt tai pieeju komunikāciju apsekošanai.

Saskaņā ar Civillikuma 1757., 1765.pantu prasītāja aprēķinājusi likumiskos nokavējuma procentus no zaudējumu 305,58 EUR summas par laiku no 2018.gada 30.jūlija līdz 2019.gada 9.decembrim 24,86 EUR apmērā.

Tā kā atbildētāja nesedza prasītājai zaudējumus labprātīgi, prasītāja atbilstoši Sadarbības līguma Nr.01490-05-11 nosacījumiem un izsniegtajai pilnvarai, ir pilnvarojis SIA "Julianus Inkasso Latvija" iekasēt no atbildētāja iepriekš minētos zaudējumus tiesas ceļā, līdz ar ko prasītājam radās papildus zaudējumi fiksētās maksas 103,30 EUR (fiksētā maksa EUR 85,37 + PVN 21% EUR 17,93) apmērā par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā (nepieciešamo dokumentu izprasīšana un to apkopošana, prasības pieteikuma sagatavošana, nosūtīšana utt.). Ņemot vērā minēto, prasītāja uzskata, ka atbildētājas pienākums ir segt ne tikai zaudējumus, kas saistīti ar apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, bet arī zaudējumus, kas saistīti ar zaudējumu atgūšanas administrēšanu tiesvedības procesā. Prasītājai nebūtu jācieš šo zaudējumu, ja atbildētāja savlaicīgi

atlīdzinātu nodarīto zaudējumu izmaksātas apdrošināšanas atlīdzības apmērā. Atbildētāja bija brīdināta par to, ka piedziņas summa pieaugs, ja lieta tiks izšķirta tiesas ceļā.

Prasība pamatota likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta 1pirmo daļu, Apdrošināšanas līguma likuma 45.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4. - 6.pantu, Civillikuma 1635., 1652., 1753., 1756., 1775., 1779., Ministru kabineta noteikumiem Nr. 408 "Dzīvojamas mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi", Ministru kabineta noteikumiem Nr.907 "Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu "Ministru kabineta noteikumiem Nr. 907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām", 2010.gada 28.septembra Ministru kabineta noteikumu Nr.905 "Kārtība, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības" 2.punktu.

Atbildētāja 2020.gada 28.februārī iesniegusi tiesā paskaidrojumus, norādot, ka prasību neatzīst. Paskaidro, ka prasības pieteikumā nav norādīts datums, kad dzīvoklis /adrese/ tika appludināts, līdz ar ko nav iespējams gūt pārliecību, ka ūdens noplūde notika apdrošināšanas polises Nr.522199001 darbības laikā. Kā arī prasībai nav pievienoti pierādījumi, kas apstiprina, ka apdrošināšanas līgums norādītajā periodā bija spēkā.

N o 2016.gada 5.janvāra dzīvokļa Apsekošanas akta redzams, ka, apsekojot bēniņos esošās apkures caurules, **ūdens noplūde no apkures sistēmas netika konstatēta.** Līdz ar ko prasītāja norādītais, ka lietā atrodas atbildētāja sastādītais akts, kurā norādīts noplūdes cēlonis - no pārsegumiem bēniņos, absolūti neiztur kritiku. Atbildētāja norāda, ka pārvaldnieks savas kompetences ietvaros sagatavo aktu, kurā konstatē faktisko situāciju, t.i., konstatē vizuālajā apsekošanā redzamos bojājumus. Proti, akts par konstatētiem bojājumiem ir tikai fakta konstatācija uz apsekošanas brīdi. Ņemot vērā, ka pārvaldnieks nav speciālists par notikušā tehniskajiem cēloņiem, tad pārvaldnieks var nenorādīt vai norādīt tikai **iespējamo** avārijas cēloni.

Dzīvokļu īpašniekam, vai prasītājai ir tiesības pieaicināt sertificētu būvspeciālistu, kas aktā precīzi fiksēs nopludināšanas cēloni, izslēdzot pieņēmumus par iespējamiem cēloņiem. Atbildētāja norāda, ka uzdotā pārvaldīšanas uzdevuma izpildē un nodrošinātās pārvaldīšanas atlīdzības maksas ietvaros pārvaldniekam nav pienākums nodrošināt būvinženieri.

Prasītāja norādījusi, ka atbildētājs nav sniedzis nekādus pierādījumus tam, kur dzīvoklī, kurā notika avārija, bija nelikumīgi veikta komunikāciju aizbūvēšana, kā arī nav sniegusi pierādījumu tam, ka kaut vienu reizi ir pieprasījis dzīvokļu īpašniekus nodrošināt viņam pieeju komunikāciju apsekošanai. Atbildētāja minēto prasītājas apgalvojumu vērtē kritiski, jo strīdus dzīvokļa apsekošanas aktā nav norādīts, ka jebkādas komunikācijas būtu patvarīgi aizbūvētas. Līdz ar ko dzīvokļa īpašnieks kopīpašumā vai savā atsevišķā dzīvokļa īpašuma komunikācijas nav aizbūvējis, secīgi, pārvaldniekam nebija pamata veikt kādas darbības, vai sniegt pierādījumus saistībā ar komunikāciju aizbūvēšanu, jo tāda fakta nav.

Prasītāja apgalvo, ka izmaksu lietā nav gūti pierādījumi tam, ka atbildētāja ir veikusi normatīvajos aktos noteiktās darbības, kaut arī pats konstatēja, ka komunikācijas ir nolietotas un var apdraudēt personu dzīvību, veselību un īpašumu. Minētais apgalvojums nav pamatots, pierādījumi, ka komunikācijas būtu nolietotas nav iesniegti. Arī 2016.gada 5.janvāra apsekošanas aktā, norādīts, ka apsekojot bēniņos esošās apkures caurules, ūdens noplūde no apkures sistēmas netika konstatēta. Ap kanalizācijas cauruli tika konstatēts mitrums bēniņu pārsegumā. Līdz ar ko nav pamatots arī prasītājas apgalvojums, ka ūdens noplūdes cēlonis atradās komunikāciju posmā, kas ietilpst kopīpašuma daļā par ko būtu atbildīga atbildētāja.

Atbildētāja godprātīgi veic pārvaldīšanas darbības, pārvaldnieks ir veicis savas darbības atbilstoši Ministru kabina noteikumiem un veicis dzīvojamās mājas kopīpašumā esošo inženierkomunikāciju apsekošanas, kuru rezultāti ir fiksēti apskates žurnālā, saskaņā ar kuru dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju vizuālā pārbaude ir veikta 2019.gada 30.aprīlī. Vizuālajā apsekošanā netika konstatēti inženierkomunikāciju bojājumi vai trūkumi, kas varētu būt par pamatu ūdens noplūdei.

Normatīvie akti nenosaka pārvaldnieka pienākumu ik mēnesi pārbaudīt komunikācijas pie kurām nav brīvas piekļuves, kā arī kopīpašnieki nav devuši uzdevumu un noteikuši kārtību, kādā pārvaldniekam veikt kopīpašumā esošo, bet viņu atsevišķos īpašumos esošo iebūvēto komunikāciju pārbaudi, līdz ar ko absolūti nepamatots ir prasītāja arguments, ka atbildētājam bija pienākums vienu reizi mēnesī apsekot visas pārvaldāmās mājas inženierkomunikācijas.

Atbildētāja vērš uzmanību, ka prasības pieteikumam nav pievienots neviens pierādījums, kas noteiktu un norādītu uz atbildētājas atbildību vai vainu, kas apliecinātu un pierādītu prasītājas izteikumu un pieņēmumu, ka ūdens noplūde notikusi no ēkas koplietošanā esošajām komunikācijām, par ko būtu jāuzņemas atbildība atbildētājai.

Atbildētāja uzskata par nepamatotiem prasītājas norādītos zaudējumus, kas aprēķināti atbilstoši sadarbības līguma Nr. 01490-05-11 nosacījumiem un izsniegtajai pilnvarai SIA "Julianus Inkasso Latvia" fiksētās maksas 103,30 EUR apmērā, jo atbildētāja ieskatā šādi izdevumi nav zaudējumi, bet ar lietas vešanu saistītie izdevumi, kuriem nav piemērojamas materiālo tiesību normas. Minētie izdevumi pēc savas dabas atbilst procesuālajiem izdevumiem, kas saistīti ar lietas vešanu, sagatavojot un iesniedzot tiesā prasības pieteikumus, piedaloties lietas izskatīšanā, kā arī nodrošinot sprieduma izpildi. Līdz ar to izdevumi, kas samaksāti SIA "Julianus Inkasso Latvija", nav atzīstami par zaudējumiem Civillikuma 1775.un 1779.panta izpratnē.

Prasītāja nav pierādījusi izteikto apgalvojumu, ka ūdens noplūde ir notikusi no dzīvojamās mājas kopīpašumā esošajām komunikācijām, un par ko atbildība ir jāuzņemas atbildētājai. Nav pierādījusi, kā izpaužas atbildētājas prettiesiskā rīcība, kā rezultātā ir cēlies zaudējums appludinātajam dzīvokļa īpašuma īpašniekam, ņemot vērā, ka konkrētajā gadījumā appludināšana notikusi tāpēc, ka netiktu veikta kopīpašumā esošo inženierkomunikāciju apsekošana, tehniskā pārbaude, uzturēšana.

Atbildētāja norāda, ka lietā nav iesniegti pierādījumi, ka minētā avārija (apdrošināšanas gadījums) ir notikusi atbildētājas vainas dēļ. Prasītāja ir izteikusi tikai pieņēmumus, taču pieņēmumi nevar būt pierādījumu pamatā. Nav pievienoti pierādījumi, kas apstiprinātu atbildētājas vainu notikušajā apdrošināšanas gadījumā, nav pierādījumu, kas apliecinātu, ka ūdens noplūde ir notikusi no koplietošanā esošajām komunikācijām, un kā izpaudās atbildētāja prettiesiskā rīcība vai bezdarbība, kuras dēļ ir notikusi ūdens noplūde. Lūdz prasību noraidīt.

Iebildumi pamatoti ar Civilprocesa likuma 74.panta pirmās daļas 4., 7., 8., 9., punktu, 74.panta ceturto daļu, 93.pants, Civillikuma 863., 864., 1770., 1773., 1779.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 1.panta 5.punktu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 10.panta otro daļu, Dzīvokļa īpašuma likuma 3.panta otrās daļas 2.punktu, 4.panta pirmās daļas 1 .punktu, 10.panta pirmās daļas 6., 7.punktu.

Lietas dalībnieki nav lūguši uzklausīšanu tiesas sēdē un saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir paziņots Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā 2021.gada 5.februārī nosūtot paziņojumu, kā arī paziņots sprieduma pieejamības datums.

Motīvu daļa

Tiesa, izvērtējusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, atbildētājas rakstveida paskaidrojumā norādītos apstākļus un iebildumus, kā arī pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, secina, ka prasība ir noraidāma.

Civilprocesa likuma 250.^{26} panta ceturtajā daļā noteikts, ka tiesa arī pēc savas iniciatīvas šā panta sestajā daļā noteiktajā kārtībā var sastādīt

spriedumu atbilstoši šā likuma 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam.

Tiesa uzskata, ka civillietā sastādāms spriedums atbilstoši šā likuma 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Civilprocesa likuma 97.panta pirmā daļa noteic, ka tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Lietā nav strīda, ka dzīvojamo māju /adrese/, apsaimnieko atbildētāja, kas izriet arī no atbildētājas paskaidrojumiem tiesai.

Lietā nodibināts un par to nav strīda, ka 2015.gada 17.novembrī starp prasītāju un /pers. C/ noslēgts apdrošināšanas līgums un izsniegta Ģimenes apdrošināšanas polise Nr. 522199001, ar kuru pamata apdrošināts dzīvoklis /adrese/. Polises darbības termiņš no 2015.gada 5.decembra līdz 2016.gada 4.decembrim (lietas 25. - 26.lapa).

Prasītājas sagatavotajā Bojātā īpašuma apskates protokolā (lietas 28.lapa) norādīts, ka apdrošināšanas līguma darbības laikā 2015.gada 22.decembrī notika apdrošinātā dzīvokļa nopludināšana.

Prasībai pievienots atbildētājas pārstāvja, piedaloties SIA "Alpex" ēkas tehniskajam uzraugam, 2016.gada 5.janvārī sastādītais /adrese/ bēniņu virs /numurs/.dzīvokļa Apsekošanas akts (lietas 27.lapa).

Lietas materiāliem pievienots prasītājas 2016.gada 6.janvāra Bojātā īpašuma apskates protokols (lietas 28. – 30lapa), kurā fiksēti bojājumi, pievienota AAS "BALTA" eksperta 2016.gada 8.februāra sastādīta tāme par dzīvokļa remontu par 445,58 EUR.

No prasītājas 2016.gada 8.februāra lēmuma atlīdzības lietā Nr. 624685 (lietas 32.lapa) secināms, ka, pamatojoties Ģimenes apdrošināšanas polisi Nr. 522199001, īpašuma apdrošināšanas polises noteikumiem, prasītāja izmaksājusi apdrošināšanas atlīdzību 305,58 EUR (remonta izdevumi 445,38 EUR - ar polisi noteiktais pašrisks 70 EUR) apmērā, ko apstiprina 2016.gada 9.februāra maksājuma uzdevums Nr. 6333388 (lietas 33.lapa).

Prasītāja 2018.gada 2.jūlijā nosūtījusi atbildētājai Pretenziju par regresa prasības atlīdzību 305,58 EUR apmērā (lietas 37.lapa). Prasītāja 2019.gada 21.maijā, atsaucoties uz atbildētājas lūgumu, nosūtījusi atbildētājai atlīdzības lietas zaudējumu pamatojošus dokumentus (lietas 39.lapa).

Atbildētāja 2019.gada 5.jūlijā sniegusi atbildi prasītājai, norādot, ka pilnībā neatzīst un noraida prasījumu par zaudējumu atlīdzību, jo no prasītājas iesniegtās dokumentācijas secinājusi, ka dzīvokļa appludināšana notikusi nokrišņu dēļ, kas iekļuvuši mājas bēniņos vēja atrautās jumta lūkas dēļ (lietas 38.lapa).

Prasītājas pilnvarotā persona SIA "Julianus Inkasso Latvia" 2019.gada 29.jūlijā vērsusies pie atbildētājas ar Paziņojumu par zaudējumu 305,58 EUR, likumisko procentu 18,19 EUR un inkaso izdevumu pakalpojumu 17 EUR, kopā 340,77 EUR samaksu (lietas 40. lapa).

Lietā pastāv strīds par atbildētājas pienākumu atlīdzināt prasītājai zaudējumus, kas radušies, izmaksājot /pers. C/ apdrošināšanas atlīdzību. Starp pusēm pastāv strīds par noplūdes cēloni un atbildētājas vainu (rīcību vai bezdarbību), nenodrošinot tiesību aktos paredzētajā kārtībā pienācīgu dzīvojamās mājas kopīpašumā esošo inženierkomunikāciju uzraudzību un kontroli, kas ir cēloniskā sakarībā ar noplūdi, kā rezultātā tika appludināts dzīvoklis /adrese/, nodarot tā īpašnieces mantai zaudējumus, ko sedza prasītāja.

Civillikuma 1402.pants noteic, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Judikatūrā (sk. Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 14.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC- 255/2009, 2013.gada 24.maija spriedumu lietā Nr.SKC-132/2013, 2016.gada 20.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-242/2016, 2017.gada 28.novembra spriedumu lietā Nr.SKC-376/2017, un 2017.gada 7.decembra spriedumu lietā Nr.SKC-384/2017) ir atzīts, ka zaudējumu atlīdzības prasībai ir nepieciešams konstatēt visus civiltiesiskās atbildības priekšnoteikumus: 1) zaudējumu esamību; 2) prettiesiski vainojamu rīcību; 3) cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un rīcību.

Tāpat judikatūrā (sk. Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 22.marta sprieduma lietā Nr.SKC- 2106/2013, 2017.gada 12.oktobra sprieduma lietā Nr.SKC-152/2017, un 2017.gada 28.novembra spriedumu lietā Nr.SKC-376/2017) ir nostiprināta atziņa, ka, lai noskaidrotu lietas apstākļus, kuri ietilpst pierādīšanas priekšmetā, tiesai jāņem vērā, ka prasītājam jāpierāda: 1) tiesību aizskārums, ar ko viņam nodarīti zaudējumi (sk. Civillikuma 1635.pantu); 2) ar šo tiesību aizskārumu nodarīto zaudējumu apmērs (sk. Civillikuma 1779.pantu). Savukārt atbildētājam jāpierāda: 1) ka viņš nav vainojams zaudējumu nodarīšanā (sk. Civillikuma 1636. un 1638.pantu); 2) vai ka prasītājs pats vainīgs pie zaudējumu nodarīšanas, jo nav ievērojis pienācīgu rūpību (sk. Civillikuma 1646. un 1776.pantu); 3) vai ka prasītājs pats rīkojies ļaunā nolūkā (sk. Civillikuma 1642.pantu).

Prasītāja prasībā norāda, ka atbildētāja sastādījusi aku, kurā norādīts noplūdes cēlonis - no pārsegumiem bēniņos, proti, no kopīpašuma, kura uzturēšana ir uzticēta atbildētājai. Norāda, ka atbildētāja nav veikusi normatīvajos aktos noteiktās darbības, kaut arī pati konstatējusi, ka komunikācijas ir nolietotas un var apdraudēt personu dzīvību, veselību vai īpašumu. Pats ūdensvada bojājuma fakts dod pamatu atzīt, ka atbildētājas pārvaldībā esošās komunikācijas nebija pienācīgā kārtībā, ja bija iespējama avārijas situācijas rašanās. Prasītāja uzskata, ka komunikāciju bojājums, kas rada ievērojamu ūdens noplūdi, nav atzīstams ne par nejaušu notikumu, ne nepārvaramu varu.

No prasībā norādītā secināms, ka prasītāja kā noplūdes cēloni norādījusi gan pārsegumu bēniņos, gan ūdens vada bojājumu.

Atbildētāja nepiekrīt, ka appludināšanas rezultātā nodarītie zaudējumi ir cēloniskā sakarā ar atbildētājas neattaisnojamu rīcību, un, ka atbildētāja ir pieļāvusi neattaisnojamu bezdarbību, uzskata, ka nav pierādījumu, kas apliecinātu, ka ūdens noplūde ir notikusi no koplietošanā esošajām komunikācijām, un kā izpaudās atbildētāja prettiesiskā rīcība vai bezdarbība, kuras dēļ ir notikusi ūdens noplūde.

Lai varētu izdarīt secinājumu par to, ka atbildētāja nav veikusi kādas darbības – inženierkomunikāciju tehniskās apkopes (piemēram, tehniskā stāvokļa kontrole, regulēšana u.c.), vizuālās un tehniskās apsekošanas, lai noteiktu inženierkomunikāciju tehnisko stāvokli, kā arī remontu veikšanas, lai nodrošinātu inženierkomunikāciju turpmāku ekspluatāciju u.tml., ir jākonstatē konkrēta komunikācija, kas bijusi par pamatu/cēloni dzīvokļa appludināšanai.

Prasībai pievienots atbildētājas pārstāvja, piedaloties SIA "Alpex" ēkas tehniskajam uzraugam, 2016.gada 5.janvāra sastādītais Apsekošanas akts, no kura redzams, ka apsekojot /adrese/ bēniņus virs /numurs/.dzīvokļa tika konstatēts: 1) Apsekojot bēniņos esošās apkures caurules, ūdens noplūde no apkures sistēmas netika konstatēta; 2) Ap kanalizācijas cauruli ir mitrums bēniņu pārsegumā (lietas 27.lapa).

Apdrošinātāja pārstāvis, pēc dzīvokļa apskates 2016.gada 6.janvārī sastādīja bojātā īpašuma apskates protokolu (lietas 30.lapa), protokolā norādot negadījuma cēloni – appludināšana no ēkas bēniņu telpas. No klienta vārdiem – atrauta jumta lūka ar vēju, vai arī plīsis ūdensvads.

Tiesa atzīst, ka ar lietā iespiegtajiem dokumentiem konkrēts/precīzs dzīvokļa appludināšana cēlonis nav konstatējams, līdz ar to nav iespējams izdarīt nepārprotamus secinājumus, ka dzīvokļa appludināšana būtu saistīta ar apsaimniekotāja pienākumu pildīšanu vai nepildīšanu, līdz ar to nav iespējams noteikt konkrētu vainīgo personu.

Nav apšaubāms pārvaldnieka pienākums dzīvojamā mājā veikt inženierkomunikāciju tehniskās apkopes (piemēram, tehniskā stāvokļa kontrole, regulēšana u.c.), vizuālās un tehniskās apsekošanas, lai noteiktu inženierkomunikāciju tehnisko stāvokli, kā arī remontu veikšanas, lai nodrošinātu inženierkomunikāciju turpmāku ekspluatāciju. Taču, lai konstatētu šo darbību veikšanu vai neveikšanu, un cēlonisko sakaru ar dzīvokļa appludināšanu, ir

jākonstatē konkrēta komunikācija/appludināšanas cēlonis.

Līdz ar to, izvērtējot prasības pieteikumā ietverto argumentāciju un atbildētājas paskaidrojumiem, t.sk., pušu iesniegtos pierādījumus, tiesa atzīst par pamatotiem atbildētājas iebildumus, ka lietā nav pierādījumu, kas apliecinātu, ka ūdens noplūde ir notikusi no koplietošanā esošajām komunikācijām, un kā izpaudās atbildētāja prettiesiskā rīcība vai bezdarbība, kuras dēļ ir notikusi ūdens noplūde.

No lietas materiāliem neizriet, ka noplūde notikusi tādēļ, ka atbildētāja nebūtu veikusi kādu no normatīvajos aktos noteiktajiem pienākumiem, kura neveikšana būtu cēloniski novedusi pie bojājumu nodarīšanas.

Viens no Civilprocesa likuma pamatprincipiem ir dispozitivitātes princips, proti, puse pati izvēlas, vai vērsties tiesā, pati noteic sava prasījuma apmēru, pati izvēlas izmantojamos procesuālos līdzekļus, pierādījumus savu iebildumu pamatošanai un pretējās puses prasījumu atspēkošanai.

Prasītājam, ceļot tiesā prasību, jāapsver savā rīcībā esošie pierādījumi, kas iesniedzami tiesai, lai pamatotu prasību. Apdrošināšanas atlīdzības izmaksa pati par sevi nepierāda personas, kas tiek vainota zaudējumu nodarīšanā, prettiesisko rīcību un cēloņsakarību starp zaudējumiem un personas rīcību. Pie apstākļiem, kad atbildētājs prasību neatzīst, prasītājam ir pienākums pierādīt visu zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumu pastāvēšanu, kas konkrētajā gadījumā nav izdarīts.

Prasītāja nav pierādījusi, ka dzīvokļa nopludināšana notikusi atbildētājas vainas dēļ, jo prasītāja izteikusi pieņēmumu par diviem noplūdes cēloņiem (pārsegums bēniņos un ūdensvada bojājums), sasaistot to pieņēmumu, ka apsaimniekotājs regulāri nav apsekojis komunikācijas, ka arī apsaimniekotājam veicot kārtējo remontu, noplūde varēja tikt novērsta.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka nav pamata atlīdzināt prasītājai zaudējumus, kas radušies saistībā ar apdrošinātā īpašuma appludināšanu, ņemot vērā, ka nav konstatējami visi zaudējumu atlīdzināšanas priekšnosacījumi, proti, nav konstatējams konkrēts dzīvokļa appludināšanas cēlonis, secīgi, nav konstatējams, ka zaudējumi būtu radušies atbildētājas kā dzīvojamās mājas pārvaldnieces prettiesiski vainojamas rīcības (bezdarbības) dēļ.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto, tiesa secina, ka nav konstatējami Civillikuma 1779.pantā paredzētie zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumi, un regresa prasība par izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības piedziņu ir noraidāma.

Noraidot prasījumu par izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības piedziņu, nav pamata pievērsties pārējo prasījumu, proti, par likumisko nokavējuma procentu piedziņu, un par administrēšanas izdevumu saskaņā ar sadarbības līgumu Nr. 01490 – 05 -11 kā zaudējumu piedziņu, izspriešanai, jo tie ir pakārtoti regresa prasījumam par izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības piedziņu.

Tādējādi, nekonstatējot visus zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumus, tiesa uzskata, ka AAS "BALTA" prasība par zaudējumu 408,88 EUR un likumisko procentu 24,86 EUR piedziņu ir noraidāma pilnīgi.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190., 193., 195.pantu, 250.^{25}, 250.^{27}pantu tiesa

nosprieda

Noraidīt AAS "BALTA" vienkāršotās procedūras prasību par naudas piedziņu pret SIA "/nosaukums/".

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese I.Rubina